

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projektowanie uniwersalnej kultury - dostępność w instytucjach kultury

Zadanie 1 Przedsięwzięcie szkoleniowe

Strategia wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury

Dokument służy wypracowaniu strategii wdrażania dostępności w instytucji kultury. Wskazuje najważniejsze zagadnienia i obszary, które muszą być wzięte pod uwagę w sytuacji tworzenia planu inicjowania i rozwijania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury.

Regulamin zadania 1 w projekcie „Projektowanie uniwersalnej kultury – dostępność w instytucjach kultury”, definiuje Strategię wdrożenia modelu dostępności jako – dokument opisujący sposób wdrożenia modelu dostępności, uwzględniający m.in. cele i harmonogram działań, dobór narzędzi niezbędnych do tworzenia oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem grupy docelowej, opis zasad komunikacji z grupą docelową oraz interesariuszami działań IK, sposobu identyfikacji potrzeb i doboru środków ich zaspokajania, identyfikację ryzyk, sposoby weryfikacji sukcesu oraz niezbędne zasoby.

Tworzenie strategii ma być wynikiem ciągu szkoleń i sesji tutorskich oraz pracy nad autodiagnozą, które są zaproponowane każdej instytucji kultury włączonej w to działanie.

Opracowywanie strategii jest pomyślane jako proces, w który należy zaangażować jak najwięcej pracowników i pracownic każdej instytucji. Punktem wyjścia do tworzenia strategii jest obecna, zidentyfikowana w całym spektrum działań projektowych sytuacja instytucji kultury. W oparciu o ten stan proponujemy stworzyć strategię w dwóch wymiarach – planu krótkoterminowego i długoterminowego. Spojrzenie na instytucję w tych dwóch wymiarach pozwoli, naszym zdaniem, najlepiej przygotować się do wdrażania zmian systematycznych, efektywnych i odpowiadających rzeczywistym możliwościom instytucji kultury. Pozwoli też odpowiedzieć na oczekiwania odbiorców ze szczególnymi potrzebami, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Dokument wskazuje elementy, które można wziąć pod uwagę przy budowaniu strategii wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury. Poszczególne punkty/obszary mogą zostać dowolnie rozszerzane według uznania instytucji kultury, uwspólnione z procedurami wewnętrznymi instytucji lub dostosowane do już istniejących dokumentów.

Stan obecny

Rodzaj instytucji kultury, zespół i podejmowane działania

Wypełniając ten punkt można skorzystać z opublikowanego na stronie www instytucji, a wymaganego przez Ustawę o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, opisu działań podejmowanych przez IK. **Limit słów:** maksymalnie 500.

W tej części proszę uwzględnić zwłaszcza:

1. Nazwę, rodzaj instytucji kultury i założenia programowe.
2. Zespół, kompetencje pracowników i pracownic.
3. Działania będące w stałej ofercie instytucji oraz działania nietypowe, podjęte na przykład w ostatnim roku działalności.
4. Współpracę ze środowiskami, organizacjami i podmiotami lokalnymi, nie tylko związanymi z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie jest wspólną instytucją kultury Gminy Miejskiej Kraków i Województwa Małopolskiego. Jego celem jest popularyzacja wiedzy o historii XX wieku, szczególnie o losach Polaków w czasie II wojny światowej, działalności Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej. Muzeum nie tylko dokumentuje przeszłość, ale także upamiętnia bohaterów walki o niepodległość i odbudowę kraju.

Zespół Muzeum liczy około 50 osób. Pracownicy posiadają różnorodne kompetencje w szczególności z zakresu historii, edukacji, kulturoznawstwa, promocji i obsługi zwiedzających. Część z nich uczestniczyła w szkoleniach organizowanych przez Stowarzyszenie „Tęcza”, Fundację Kultury bez Barier, Polski Związek Głuchych czy w programie „Małopolska. Kultura Wrażliwa”. Dzięki temu zdobyli umiejętności pozwalające na tworzenie oferty przyjaznej osobom z różnymi potrzebami. Pracownicy brali udział w projektach dostępnościowych, m.in. przy opracowaniu audiodeskrypcji, ścieżek w Polskim Języku Migowym oraz tras zwiedzania w wersji łatwej do czytania (ETR). Sporo pracowników zostało przyjętych już po realizacji dużych projektów dostępnościowych i osoby te nie miały okazji do zdobycia doświadczenia i kompetencji z zakresu szeroko pojętej działalności dostępnościowej.

Stała oferta Muzeum obejmuje m.in. zajęcia muzealne i edukacyjne z uwzględnieniem różnych form dostępności. Na wystawie stałej znajdują się makiety dotykowe, obiekty do poznania poprzez dotyk, audiodeskrypcja oraz filmy w PJM z napisami, dostępne przez kody

QR. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną mogą skorzystać z audioprzewodnika w wersji ETR. W Muzeum odbywają się także wydarzenia kulturalne dostępne dla wszystkich – na przykład wernisaże tłumaczone na PJM czy oprowadzania z audiodeskrypcją. Oferta Muzeum obejmuje również działania integracyjne i warsztatowe, np. grę wielkoformatową „Tajemnice okupowanego Krakowa”. W ostatnim roku rozwinięto nowe formy pracy, m.in. warsztaty muzeoterapeutyczne realizowane z podopiecznymi Stowarzyszenia „Gaudium et Spes”. Ich uczestnicy, osoby z trudnościami w obszarze rozumienia, po cyklu spotkań angażują się w działania Muzeum – pomagają zwiedzającym, a nawet przybliżają informacje na temat wybranych obiektów. Dzięki temu pilotażowemu projektowi przeciwdziałamy ich wykluczeniu społeczno-kulturowemu.

Muzeum współpracuje z wieloma środowiskami i organizacjami lokalnymi, nie tylko tymi związanymi z osobami z niepełnosprawnościami. Należą do nich m.in. Stowarzyszenie „Tęcza”, Stowarzyszenie MANKO – wydawca „Głosu Seniora”, placówki edukacyjne i inne instytucje kultury (m.in. Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie czy Zespół Szkół Mechanicznych nr 4 w Krakowie), a także najważniejsze organizacje harcerskie w Polsce (ZHP, ZHR). Naszymi stałymi gośćmi są kombataneci – osoby starsze często z chorobami neurodegeneracyjnymi. Od początku działalności Muzeum aktywnie uczestniczy w programie „Małopolska. Kultura Wrażliwa” oraz w Krakowskiej Sieci Dostępności Kultury, co pozwala na wymianę doświadczeń i rozwój działań w zakresie dostępności.

Dzięki tym aktywnościom Muzeum Armii Krajowej jest instytucją otwartą, międzypokoleniową która łączy misję historyczną z nowoczesnym podejściem do edukacji, dostępności i współpracy ze społecznością lokalną.

Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać dotychczas przeprowadzone działania, które miały na celu diagnozę potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami, w tym działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę uwzględnić zaangażowanie pracowników i pracowników instytucji kultury w takie działania, sytuacje wykorzystania zewnętrznych ekspertów, wskazać kontekst podjętych dotychczas działań.

Limit słów: maksymalnie 500.

Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie od lat stara się poznawać potrzeby osób z niepełnosprawnościami i osób starszych także z chorobami neurodegeneracyjnymi. Robimy to w różny sposób: poprzez konsultacje, audyty, warsztaty

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

oraz współpracę z ekspertami i samorzecznikami. Takie działania pomagają nam lepiej rozumieć potrzeby naszych gości i dopasowywać ofertę do odbiorców.

Każdy z trzech dużych projektów dostępnościowych był poprzedzony badaniami i spotkaniami z partnerami. W projekcie „Wysłuchaj się w historię AK” skupiliśmy się na potrzebach osób niewidomych i słabowidzących, w „Głusi na Szlaku” na potrzebach osób g/Głuchych, a w projekcie „Historia bez barier!” na osobach z trudnościami w rozumieniu. W każdym z tych działań ważną rolę odgrywają eksperci i organizacje, m.in. Fundacja Kultura bez Barier, Polski Związek Głuchych, Fundacja SYNAPSIS, Fundacja Między Uszami czy Stowarzyszenie „Tęcza”. Konsultacje miały charakter partnerski – samorzecznicy nie byli tylko doradcami, ale również współtworzyli konkretne rozwiązania. Przykładem może być współpraca ze Stowarzyszeniem „Tęcza”, którego członkowie przygotowali audyt, przeprowadzili szkolenie dla pracowników Muzeum oraz konsultowali treść ścieżki ETR i materiałów w łatwym języku.

Diagnoza potrzeb odbywa się także poprzez działania animacyjne. Przykładem jest współpraca ze Stowarzyszeniem „Gaudium et Spes”. Podopieczni tego stowarzyszenia przez kilka miesięcy poznawali wystawę, a dziś sami opowiadają innym zwiedzającym o wybranych obiektach. Dzięki temu Muzeum zdobywa wiedzę o barierach, a jednocześnie buduje trwałe relacje i daje uczestnikom nowe role, a także przeciwdziała wykluczeniu.

Do tworzenia audiodeskrypcji, ścieżek w Polskim Języku Migowym czy tras w wersji ETR zapraszaliśmy zewnętrznych ekspertów. Pracowali z nami m.in. Aleksandra Sztajerwald, Robert Więckowski z Fundacji Kultura bez Barier oraz firma MIGAM. Ważne było też szkolenie naszego zespołu – pracownicy działów edukacji, wystaw, komunikacji i obsługi uczyli się, jak lepiej odpowiadać na potrzeby osób z niepełnosprawnościami.

Do 2019 roku w Muzeum odbywały się regularne wizyty komisji złożonej z ekspertów i samorzeczników. Były to spotkania ewaluacyjne, ale też okazja do rozmowy o tym, co działa dobrze, a co należy poprawić. Podsumowaniem tych działań było przyznanie świadectw dostępności. Dziś Muzeum uczestniczy także w działaniach sieciujących, takich jak „Małopolska. Kultura Wrażliwa” i Krakowska Sieć Dostępności Kultury, co pozwala na wymianę doświadczeń z innymi instytucjami.

Dzięki takim badaniom, audytom i projektom wiemy coraz więcej o potrzebach publiczności muzealnej. Pozyskane informacje przekładamy na konkretne działania – audiodeskrypcję, filmy w PJM, trasy w ETR czy warsztaty integracyjne. Muzeum AK staje się dzięki temu

miejszem bardziej otwartym i przyjaznym dla wszystkich. Nasze ekspozycje stałe i czasowe oraz oferta edukacyjna są dynamiczne i modyfikowane. Zależy nam, by czynić to zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Aby to było możliwe chcielibyśmy powołać zespół konsultacyjny złożony z przedstawicieli różnych grup - także osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Opis głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w zakresie realizacji działań kulturalnych.

Opis należy sporządzić z uwzględnieniem Modelu dostępnej kultury – etapów podróży odbiorcy lub obszarów dostępności, w zależności od sytuacji.

Limit słów: maksymalnie 500.

W Muzeum Armii Krajowej wciąż istnieją bariery dla osób ze specjalnymi potrzebami i osób starszych, które można zdiagnozować na etapach podróży odbiorcy w ramach modelu dostępnej Kultury.

Pierwszy krok podróży odbiorcy: dostęp do informacji o wydarzeniach kulturalnych.

- **Nieintuicyjna strona internetowa**, na której prezentowanych jest bardzo dużo informacji. Powoduje to, że osoby z niepełnosprawnościami mogą mieć problem z odnalezieniem najistotniejszych informacji.
- **Brak aktualnych, cyfrowych materiałów promocyjnych** dostosowanych do osób starszych i z niepełnosprawnościami, w tym nagrań mp3, audiodeskrypcji, tekstów alternatywnych oraz napisów.

Drugi etap podróży: proces zakupu biletów

- **brakuje możliwości zakupu biletów online**. Bariera ta utrudnia możliwość zakupu biletów osobom z trudnościami w różnych obszarach, zmuszając je do dodatkowych starań, które mogą być dla wielu czynnikami nie do pokonania. Dlatego jednym z priorytetów jest wprowadzenie systemu zakupów biletów online, tak by nasi goście mieli wybór.

Trzeci etap podróży odbiorcy: dotarcie na wydarzenie i powrót.

- **Brak dostępnych materiałów instruktażowych**, takich jak nagrania audio i video w wersji z napisami i tłumaczeniem na PJM zawierających wskazówki dotyczące dostępności okolicy Muzeum AK.

Czwarty etap podróży odbiorcy: poruszanie się odbiorcy po muzeum.

- Nieczytelne oznakowanie i niewłaściwe oświetlenie dla osób niedowidzących (w niektórych miejscach jest za ciemno, w innych światło jest zbyt jaskrawe).

- Zbyt mała liczba miejsc siedzących dla osób z problemami ruchowymi, w tym osób starszych.
- brak dostępu do tłumacza PJM online, który umożliwiłby komunikację
- Na wypadek sytuacji awaryjnej brakuje zestawu ewakuacyjnego (krzesła, materace ewakuacyjne).

Piąty etap podróży odbiorcy: doświadczenie wydarzenia

- Wysoko umieszczone wnęki z eksponatami – niedostępne dla osób niskorosłych i poruszających się na wózkach. Także część eksponatów, które zostały udostępnione zwiedzającym znajduje się w szufladach, które trzeba najpierw wysunąć.
- Niektóre teksty są zbyt długie i trudne w odbiorze, gdyż są napisane branżowym językiem.
- Brak aktualnej audiodeskrypcji, ścieżki zwiedzania w PJM i odnośników do tekstów prostych np. w postaci materiałów cyfrowych.
- Brak udogodnień ułatwiających odbiór wydarzeń, np. pętli indukcyjnej.

Szósty etap podróży odbiorcy: utrzymanie kontaktu z publicznością po wydarzeniu.

- Trudność z pozyskaniem informacji od osób ze szczególnymi potrzebami.
- Brak przeszkolenia pracowników w zakresie ewaluacji wydarzeń

Opis najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Wprowadzenie oferty Muzeum Armii Krajowej dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych wymaga działań opartych na dialogu i współpracy. W pierwszej kolejności konieczne jest **uzyskanie wiedzy bezpośrednio od samych zainteresowanych** – chcemy poznać, jakie tematy związane z działalnością Muzeum są dla nich najbardziej atrakcyjne, a także jakie formy aktywności będą dla nich najbardziej dostępne i angażujące. Planujemy w tym celu **badania fokusowe**, które pozwolą na zebranie opinii i doświadczeń dotyczących zarówno tematyki wystaw (historia I i II wojny światowej, okres powojenny, działalność Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej), jak i preferowanych form uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych. Uzyskamy wówczas także wiedzę na temat tego w jakie elementy uatrakcyjniące tematykę II wojny światowej powinniśmy wprowadzić, aby mogło skorzystać z nich jak największe grono odbiorców.

Kolejnym krokiem będzie powołanie **zespołu konsultacyjnego**, w którego skład wejdą samorzecznicy, przedstawiciele środowisk osób z niepełnosprawnościami i seniorów, a także specjaliści z zakresu dostępności i projektowania uniwersalnego. Zespół ten będzie pełnił funkcję doradczą dla Muzeum AK w zakresie wypracowania **wewnętrznych standardów organizacji wydarzeń dostępnych**. Dzięki jego stałej współpracy z Muzeum możliwe będzie tworzenie oferty opartej na realnych potrzebach odbiorców, a także konsekwentne wdrażanie zasad projektowania uniwersalnego.

Naszym długofalowym celem jest, aby Muzeum AK było **miejszem współtworzonym** przez osoby z różnymi trudnościami i barierami w uczestnictwie w kulturze. Pragniemy, aby osoby te mogły występować nie tylko jako odbiorcy, ale również jako **twórcy i współautorzy wydarzeń**. Pierwsze kroki w tym kierunku zostały już podjęte – w naszych przestrzeniach prezentowane były m.in. wystawy malarstwa i koronek przygotowane przez podopiecznych Polskiego Związku Głuchych Oddział Małopolska, a także prace malarskie i rzeźby inspirowane historią II wojny światowej, stworzone przez członków stowarzyszenia *Gaudium et spes*.

W ten sposób chcemy rozwijać ofertę Muzeum AK tak, by była **otwarta, inkluzywna i dostępna**, a przede wszystkim współtworzona przez społeczności, które dotąd były w mniejszym stopniu obecne w instytucjach kultury.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami

Proszę zaznaczyć na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza całkowity brak dostępności, a 10 pełną dostępność.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury										
0	1	2	3	4	5	6	7 X	8	9	10

Cele w zakresie poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

Strategia wdrażania dostępności dla Muzeum AK – cele krótkoterminowe (do końca 2026 r.)

Cel nr 1: Wdrożone minimalne wymogi ustawowe – poprawiona dostępność architektoniczna

- Bariera 1: Brak rozeznania potrzeb i oczekiwań grup odbiorców w zakresie dostępności architektonicznej Muzeum.
- Potrzeba 1: Przeprowadzenie konsultacji z samorzecznikami i specjalistami w każdym obszarze dostępności wymienionym w Modelu w celu zapewnienia im dostępu na równym stopniu z innymi zwiedzającymi.
- Bariera 2: brak czytelnego systemu piktogramów oraz oznaczeń, które ułatwiłyby poruszanie się po budynku.
- Potrzeba 2: zaprojektowanie, skonsultowanie oraz przygotowanie nowego, uniwersalnego systemu piktogramów oraz naniesienie w przestrzeni wystawienniczej oznaczeń ułatwiających poruszanie się po Muzeum wszystkim zwiedzającym.

- Bariera 3: brak rozwiązań ułatwiających poruszanie się samodzielnie lub z asystą po instytucji osobom z trudnościami w obszarze widzenia.
- Potrzeba 3: konsultacje z samorzecznikami, które pomogą wybrać najlepszy system wspomagający poruszanie się po budynku oraz zakup i wdrożenie tego systemu. Przygotowanie i wydruk wypukłych planów ze ścieżką zwiedzania i informacjami w alfabecie Braille'a.
- Bariera 4: Brak sprzętu umożliwiającego bezpieczną ewakuację osób z trudnościami w obszarze poruszania się.
- Potrzeba 4: Zakup sprzętu umożliwiającego bezpieczną ewakuację osób z trudnościami w obszarze poruszania się (krzesła i materace ewakuacyjne).
- Bariera 5: brak możliwości dokonywania zakupów biletów online.
- Potrzeba 5: wdrożenie systemu umożliwiającego zakup biletów online

Cel nr 2: Wdrożone minimalne wymogi ustawowe – Poprawiona dostępność cyfrowa Muzeum.

- Bariera: brak pełnej dostępności treści online: część filmów nie posiada napisów, tekstów alternatywnych w języku prostym, audiodeskrypcji. Brakuje treści które zgodnie z koncepcją podróży odbiorcy ułatwiłyby pozyskanie informacji o wydarzeniu, pomogło w samodzielnym dotarciu do Muzeum.
- Potrzeba: przeprowadzenie audytu dostępności strony i wdrożenie zaleceń z raportu oraz skonsultowanie zmian z testerami (samorzecznicy) dodanie napisów do filmów, przygotowanie tekstów alternatywnych do grafik i zdjęć, i audiodeskrypcji. Przygotowanie serii filmów w wersjach z napisami, i tłumaczeniem na PJM, audiodeskrypcją, informacjami w ETR, w których znajdują się informacje m.in. o sposobach dotarcia do Muzeum
- **Cel nr 3: Wdrożone minimalne wymogi ustawowe – poprawiona dostępność komunikacyjno-informacyjna**
  - Bariera 1: brak dostępu do tłumacza PJM online, co utrudnia kontakty z osobami z trudnościami w obszarze słyszenia.
  - Potrzeba 1 : zakup abonamentu na tłumaczenie online.
  - Bariera 2: część filmów informujących o działalności Muzeum nie posiada napisów ani audiodeskrypcji.
  - Potrzeba 2: dodanie napisów i audiodeskrypcji do filmów informujących o zakresie działalności Muzeum.

Cel nr 4: Poprawione i zaktualizowane rozwiązania umożliwiające samodzielne zwiedzanie

- Bariera 1: brak aktualnej audiodeskrypcji i ścieżki zwiedzania po wprowadzeniu zmian na wystawie stałej.
- Potrzeba 1: przygotowanie nowej audiodeskrypcji oraz ścieżki zwiedzania po wystawie stałej.
- Bariera 2: brak aktualnych filmów z tłumaczeniem w PJM oraz napisami w części przestrzeni Muzeum. Nieczytelne oznaczenia kodów QR, które umożliwiają uruchomienie filmu w danej przestrzeni.
- Potrzeba 2: zakup videoprzewodników oraz nagranie filmów z tłumaczeniem w PJM oraz napisami i umieszczenie ich w videoprzewodnikach.

- Bariera 3: niewiele obiektów na wystawie jest dostępnych do dotykania, co uniemożliwia zapoznanie się z ekspozycją osobom z trudnościami w różnych obszarach.
- Potrzeba 3: zakup dodatkowych obiektów oraz zamówienie kopii eksponatów, które są znajdujące się w gablotach

Cel nr 5: Poprawiona dostępność wydarzeń i zajęć edukacyjnych organizowanych w Muzeum

- Bariera: brak udogodnień dla osób korzystających z aparatów słuchowych,
- Potrzeba: zakup pętli indukcyjnej oraz systemu FM dla przewodników i edukatorów która byłaby wykorzystywana w czasie wydarzeń organizowanych w Muzeum

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w perspektywie długookresowej, to jest do końca 2030 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

Strategia wdrażania dostępności dla Muzeum AK – cele długoterminowe (do 2030 r.)

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności do 2030 roku

Do roku 2030 Muzeum planuje konsekwentne wdrażanie działań na rzecz pełnej dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Cele te wynikają z identyfikacji barier i potrzeb w różnych obszarach doświadczenia odbiorcy: od pozyskania informacji, przez udział w wydarzeniu, po utrzymanie kontaktu po jego zakończeniu.

Cel 1: Stworzenie stałego zespołu konsultantów ds. dostępności.

Bariera: brak systemowego wsparcia w zakresie planowania muzealnych wydarzeń i wystaw i ich ewaluacji.

Potrzeba: zapewnienie stałego doradztwa i kontroli jakości rozwiązań dostępnościowych, w tym włączania perspektywy osób z niepełnosprawnościami.

Cel 2: Poszerzenie oferty edukacyjnej i kulturalnej poprzez badania fokusowe.

Bariera: niedostosowana oferta edukacyjna do zróżnicowanych potrzeb osób z trudnościami w obszarze widzenia, słyszenia, poruszania się, rozumienia i czucia.

Potrzeba: przygotowanie zajęć w oparciu o realne doświadczenia odbiorców oraz stworzenie materiałów dostępnościowych (np. tyflografiki, teksty ETR, PJM, pętla indukcyjna, system FM).

Cel 3: Opracowanie programu muzeoterapii.

Bariera: brak narzędzi wykorzystujących potencjał zasobów muzeum w terapii osób w różnym wieku i z trudnościami w różnych obszarach.

Potrzeba: stworzenie spójnego programu zajęć wspierających rozwój i dobrostan społeczny, dostosowanego do możliwości uczestników.

Cel 4: Organizacja uniwersalnie zaprojektowanych wystaw czasowych.

Bariera: ograniczony dostęp do treści wystawowych dla osób z trudnościami w obszarach: widzenia, słyszenia, rozumienia, czucia i poruszania się.

Potrzeba: przygotowanie wystaw z uniwersalnym pakietem udogodnień (audiodeskrypcja, PJM, ETR, rozwiązania przestrzenne), które umożliwią każdemu odbiorcy równoprawny udział w wydarzeniu.

Cel 5: Rozwój dostępnych zasobów online.

Bariera: utrudniony dostęp do treści muzealnych poza siedzibą instytucji, szczególnie dla osób starszych i z trudnościami w różnych obszarach, które nie są w stanie samodzielnie przybyć do Muzeum.

Potrzeba: poszerzenie oferty o treści w języku prostym, podcasty, materiały edukacyjne i warsztaty online, umieszczona na zaktualizowanej już zakładce "dostępność"

Planowany sposób pomiaru osiągnięcia celu krótkoterminowego.

Należy podać nazwę i definicję wskaźnika, jego wartość oraz sposób pomiaru.

Limit słów: maksymalnie 500.

Plan działań na rzecz osiągnięcia postawionych celów

Cel	Nazwa wskaźnika	Definicja	Wartość	Sposób pomiaru
Poprawiona dostępność architektoniczna Muzeum	Liczba wdrożonych udogodnień architektonicznych (system oznaczeń, plany w Braille'u, sprzęt ewakuacyjny)	Przez udogodnienia należy rozumieć zaprojektowanie i wykonanie systemu oznaczeń i piktogramów, przygotowanie planów w alfabecie Braille'a oraz zakup sprzętu ewakuacyjnego	1 system oznaczeń, 10 zestawów planów w Braille'u, 4 szt. sprzętu ewakuacyjnego (2 krzesła i 2 materace)	protokoły odbioru, dokumentacja fotograficzna, faktury i umowy zakupu
Poprawiona dostępność cyfrowej oferty	Pozytywna ocena audytora dostępności cyfrowej	Pozytywna ocena oznacza, że strona Muzeum spełnia wymogi WCAG 2.2, a treści cyfrowe są dostępne	raport audytora	Raport z audytu oraz pozytywna ocena testerów strony (samorzeczników)

Poprawiona dostępność komunikacyjno-informacyjna	Liczba udogodnień komunikacyjnych i informacyjnych (filmy z napisami i audiodeskrypcją, abonament tłumacza PJM online)	Przez udogodnienia rozumie się filmy informacyjne dostosowane do potrzeb osób z trudnościami w obszarze słyszenia i widzenia oraz abonament na tłumaczenie online PJM	3 filmy z napisami i audiodeskrypcją, roczny abonament PJM online	Dokument potwierdzający zakup abonamentu, dokumentacja i umowy, zliczenie materiałów
Poprawione i zaktualizowane rozwiązania umożliwiające samodzielne zwiedzanie	Liczba nowych materiałów i kopii eksponatów (audiodeskrypcje, ścieżki zwiedzania, filmy z PJM i napisami, kopie eksponatów)	Udogodnienia oznaczają przygotowanie nowych materiałów multimedialnych i kopii eksponatów umożliwiających osobom z trudnościami w obszarze widzenia i słyszenia samodzielne zwiedzanie	1 audiodeskrypcja wystawy, min. 1 ścieżka zwiedzania z 10 filmami w PJM i napisami w języku polskim. 5 kopii eksponatów	Umowy, faktury i dokumenty potwierdzające stworzenie materiałów i zakup kopii eksponatów, protokoły odbioru, fotografie kopii obiektów

Poprawiona dostępność wydarzeń i zajęć edukacyjnych	Liczba zakupionych mobilnych pętli indukcyjnych i zestawów systemu FM ze słuchawkami i pętlami	Przez wskaźnik rozumie się urządzenia wspierające uczestnictwo osób korzystających z aparatów słuchowych podczas wydarzeń i warsztatów, także odbywających się poza Muzeum	1 pętla indukcyjna, 1 zestaw systemu FM ze słuchawkami i mobilnymi pętlami	Faktury, dokumenty zakupu, protokoły odbioru sprzętu, dokumentacja fotograficzna

Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku.

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowane niezależnie.

Limit słów: maksymalnie 500.

Cel 1	<u>Wdrożone minimalne wymogi ustawowe – poprawiona dostępność architektoniczna</u>
Działanie 1	Przeprowadzenie konsultacji z samorzecznikami i specjalistami w każdym obszarze dostępności wymienionym w Modelu.

	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia, rozumienia, czucia, poruszania się	Podróż odbiorcy: Proces zakupu biletów Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia	Kroki: 2,3,4,5,6,7	Finansowane: 100 % grant
Działanie 2	Zaprojektowanie oraz wdrożenie nowego systemu oznaczeń i piktogramów			
	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia, rozumienia, poruszania się	Podróż odbiorcy: Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia	Kroki: 3,4,5,6,8	Finansowane: 100 % grant
Działanie 3	Wdrożenie systemu ułatwiającego poruszanie się po budynku osobom z trudnościami w obszarze widzenia			
	Obszary dostępności: Widzenia,	Podróż odbiorcy: Droga na wydarzenie i z powrotem Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia	Kroki: 2,3,4,5,8	Finansowane: 100 % grant
Działanie 4	Zakup sprzętu umożliwiającego bezpieczną ewakuację osób z trudnościami w obszarze poruszania się.			
	Obszary dostępności: Poruszania się	Podróż odbiorcy: Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia	Kroki: 4,5,6	Finansowane: 100 % grant
Działanie 5	Wdrożenie systemu umożliwiającego zakup biletów przez stronę internetową Muzeum			
	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia, poruszania się, czucia	Podróż odbiorcy: Zakup biletów	Kroki: 3, 4, 5,6,7	Finansowane: 100 % grant
Cel 2	<u>Poprawiona dostępność cyfrowa</u>			
Działanie 1	Dodanie napisów do filmów, przygotowanie tekstów alternatywnych do grafik, zdjęć i audiodeskrypcji. Przygotowanie serii filmów w wersjach z napisami i tłumaczeniem na PJM, audiodeskrypcją, informacjami w ETR, m.in . o sposobach dotarcia do Muzeum i poruszaniu się wewnątrz budynku.			

	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia, rozumienia, poruszania się	Podróż odbiorcy: Pozyskanie informacji o wydarzeniu Doświadczenie wydarzenia	Kroki: 1, 2, 3,4,5,6, 7	Finansowane: 100 % grant
Cel 3	_Poprawiona dostępność komunikacyjno-informacyjna			
Działanie 1	Zakup abonamentu na tłumaczenie online			
	Obszary dostępności: słyszenia	Podróż odbiorcy: Proces zakupu biletów Poruszanie się w przestrzeni IK	Kroki: 3, 4, 5,6, 7,	Finansowane: 100 % grant
Działanie 2	Dodanie napisów i audiodeskrypcji do filmów informujących o działalności Muzeum			
	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia	Podróż odbiorcy: Pozyskanie informacji o wydarzeniu	Kroki: 4, 5, 6, 7	Finansowane: 100 % grant
Cel 4	Poprawione i zaktualizowane rozwiązania umożliwiające samodzielne zwiedzanie			
Działanie 1	Przygotowanie nowej audiodeskrypcji oraz ścieżki zwiedzania po wystawie stałej.			
	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia, rozumienia, czucia,	Podróż odbiorcy: Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia	Kroki: 2, 3, 4, 5, 6, 7	Finansowane: 100 % grant
Działanie 2	Zakup videoprzewodników oraz nagranie filmów z tłumaczeniem w PJM oraz napisami i umieszczenie ich w videoprzewodnikach.			
	Obszary dostępności: Słyszenia, rozumienia	Podróż odbiorcy: Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia	Kroki: 3, 4, 5, 6, 7	Finansowane: 100 % grant
Działanie 3	Zakup dodatkowych obiektów oraz zamówienie kopii eksponatów			

	Obszary dostępności: Widzenia, czucia	Podróż odbiorcy: Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia	Kroki: 3, 5, 6, 7	Finansowane: 100 % grant
Cel 5	Poprawiona dostępność wydarzeń i zajęć edukacyjnych organizowanych w Muzeum			
Działanie 1	Zakup pętli indukcyjnej oraz systemu FM dla przewodników i edukatorów			
	Obszary dostępności: słyszenia	Podróż odbiorcy: Proces zakupu biletów Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia	Kroki: 2, 3, 5, 6,7	Finansowane: 100 % grant

Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie długoterminowej, to jest do końca 2030 roku.

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowane niezależnie. **Limit słów:** maksymalnie 500.

Plany do 2030	
działanie 1	<u>Stworzenie stałego zespołu konsultantów, który będzie nas wspierać w działalności muzealnej</u>

	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia, rozumienia, czucia, poruszania się	Podróż odbiorcy: Pozyskanie informacji o wydarzeniu Proces zakupu biletów Droga na wydarzenie i z powrotem Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia Utrzymanie kontaktu z publicznością po wydarzeniu	Kroki: 2,3,4,5,6,7	Niezależnie od uzyskania grantu
działanie 2	Przeprowadzenie badań fokusowych z udziałem osób z niepełnosprawnościami i starszych w celu poszerzenia oferty edukacyjnej i kulturalnej Muzeum o nowe zajęcia edukacyjne i przygotowania kompleksowych materiałów dostępnościowych dedykowanych zajęciom np. tyflografiki, opisy w ETR, tłumaczenie na PJM, wykorzystanie systemu FM i pętli indukcyjnej			
	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia, rozumienia, czucia, poruszania się	Podróż odbiorcy: Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia Utrzymanie kontaktu z publicznością po wydarzeniu	Kroki: 2,3,4,5,6	zależne od uzyskania grantu
działanie 3	Stworzenie systemowego programu muzeoterapii dla różnych grup odbiorców			

	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia, rozumienia, czucia, poruszania się	Podróż odbiorcy: Doświadczenie wydarzenia Utrzymanie kontaktu z publicznością po wydarzeniu	Kroki: 2-8	zależne od otrzymania grantu
działanie 4	Stworzenie uniwersalnie zaprojektowanej wystawy czasowej dostępnej dla osób z trudnościami we wszystkich obszarach dostępności, która posiadałaby udogodnienia w postaci: audiodeskrypcji, tekstów wersji ETR, filmów w PJM,			
	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia, rozumienia, czucia, poruszania się	Podróż odbiorcy: Pozyskanie informacji o wydarzeniu Proces zakupu biletów Droga na wydarzenie i z powrotem Poruszanie się w przestrzeni IK Doświadczenie wydarzenia Utrzymanie kontaktu z publicznością po wydarzeniu	Kroki: 2-8	zależne od uzyskania grantu
działanie 5	Poszerzenie katalogu zasobów umieszczonych na stronie internetowej Muzeum - stworzenie dostępnej podstrony z materiałami upowszechniający tematykę poruszaną w Muzeum (teksty historyczne w języku prostym, podcasty, warsztaty online).			
	Obszary dostępności: Widzenia, słyszenia, rozumienia, czucia, poruszania się	Podróż odbiorcy: Doświadczenie wydarzenia	Kroki: 2, 3, 4, 6,8	zależne od uzyskania grantu

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Opis tego, jakie znaczenie dla realizacji celów krótkoterminowego i długoterminowego będzie miało ewentualne uzyskanie grantu. Limit słów: maksymalnie 500

Uzyskanie grantu będzie miało fundamentalne znaczenie dla realizacji krótkoterminowych celów, umożliwiając ich sfinansowanie i przyspieszając wdrożenie planowanych zmian. Realizacja wszystkich celów jest możliwa wyłącznie w oparciu o dofinansowanie z grantu.

Grant umożliwi natychmiastowe działania modernizacyjne i podniesienie standardu obsługi. Dzięki niemu możliwe będzie przeprowadzenie specjalistycznych audytów, zatrudnienie zespołu zewnętrznych konsultantów z niepełnosprawnościami oraz wdrożenie konkretnych usług dostępnościowych, takich jak stworzenie audiodeskrypcji, napisów, tłumaczeń na PJM czy zakup kopii eksponatów.

W krótkim czasie znacząco poprawi to doświadczenie osób z niepełnosprawnościami na każdym etapie kontaktu z instytucją – od wizyty na stronie internetowej, przez fizyczną wizytę i udział w dedykowanych wydarzeniach.

Co istotne, grant zapewni nie tylko doraźne usprawnienia, ale też stworzy fundamenty pod długofalową zmianę. Wypracowanie standardów organizacji wydarzeń we współpracy z samorzecznikami zagwarantuje, że zasady dostępności staną się trwałym elementem działania instytucji.

Otrzymanie grantu będzie miało fundamentalne znaczenie dla realizacji długoterminowych celów Muzeum, działając jako katalizator trwałej, systemowej zmiany. Środki finansowe umożliwią przejście od pojedynczych działań do wdrożenia zrównoważonego modelu dostępności.

Grant pozwoli na stworzenie infrastruktury kompetencyjnej i proceduralnej, która przetrwa po jego zakończeniu. Utworzenie i działanie Zespołu Konsultacyjnego (Potrzeba 1, Cel 1) zapewni stały głos osób z niepełnosprawnościami i starszych w procesie organizacyjnym, gwarantując, że przyszłe działania będą rzeczywiście odpowiadać na realne potrzeby grup zainteresowań. Opracowanie "Standardów Uniwersalnego Projektowania..." (Potrzeba 2, Cel 1) utworzy trwałe ramy prawne i merytoryczne dla wszystkich przyszłych przedsięwzięć, standaryzując wysoką jakość dostępności.

Dzięki grantowi Muzeum wdroży pojedyncze usługi oraz wypracuje mechanizmy ich stałego poszerzania i udoskonalania. Inwestycja w regularne dostępne wydarzenia i zasoby cyfrowe na początku pozwoli na zdobycie know-how i nawiązanie relacji z odbiorcami. To stworzy podstawy do dalszego, samodzielnego rozwoju oferty, czyniąc dostępność nieodłącznym elementem misji instytucji, a nie jedynie doraźnym projektem.

W efekcie grant nie sfinansuje jedynie tymczasowych działań, lecz zainicjuje "proces głębokiej instytucjonalnej transformacji" w kierunku trwałej inkluzywności, opartej na wypracowanych standardach i stałej współpracy z osobami z niepełnosprawnościami. Jest to kluczowe dla zrównoważonego rozwoju i bezpośrednio przełoży się na poprawę doświadczenia wszystkich odbiorców i budowę trwałych standardów dostępności w instytucji.